

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XXI.

april 1984

št. 4

*„Ko bo padlo poslednje drevo,
ko bo ulovljena zadnja riba,
ko bo zastrupljena zadnja reka,
boš spoznal, da denarja ne moreš jesti“.*

(Indijski pregovor)

Gozdarski študijski dnevi 84: Stabilnost gozda v Sloveniji

Propadanje gozdov, o katerem v zadnjem času vse več beremo in slišimo, postaja v svetovnem merilu resen problem. Alarmantni glasovi o propadanju prihajajo iz Evrope, Afrike, Južne Amerike in drugod. Gozdovi propadajo na velikih površinah. Vzrokov je več in delujejo v različnih medsebojnih kombinacijah. Nedvomno lahko prištevamo mednje onesnažen zrak (kisle padavine), pa tudi gospodarjenje z gozdovi v njegovem najširšem pomenu. Ne smemo se tolažiti z mislijo, da propadajo gozdovi samo drugod po svetu in da sta naša širša in ožja domovina izvzeti iz tega

procesa. Nekateri pojavi, ki vplivajo na stabilnost naših gozdov izvirajo iz našega vsakodnevnega dela, pa tudi vplivi nekaterih manj znanih (kisel dež, plini), so že zaznavni na naših tleh.

Tej problematiki so bili namenjeni „Gozdarski študijski dnevi 84“, ki jih je organizirala VTOZD za gozdarstvo „biotehniške fakultete z naslovom: „Stabilnost gozda v Sloveniji“ in katerih se je udeležilo tudi deset strokovnjakov naše delovne organizacije.

V enaindvajsetih kratkih referatih so bili gozdarjem predstavljeni vzroki, ki vplivajo na stabilnost gozdov v

Sloveniji, pa tudi širše. Izdelki raziskav na najrazličnejših področjih potrjujejo domnevo, da so tudi gozdovi v Sloveniji podvrženi najrazličnejšim dejavnikom, ki vplivajo na njihovo nestabilnost. Ti so lahko rezultat samega gospodarjenja, nedoslednega izvajanja ukrepov za varstvo gozdov ali pa so povzročitelji izven gozdarske dejavnosti (plini, kisel dež, raba prostora, infrastruktura itd.).

Nedvomno predstavlja ogroženost gozdov kompleksen, družbeni problem, ki mu gozdarstvo brez širše družbene podpore ne bo kos. Velik delež odgovornosti pa bomo le morali prevzeti na svoja ramena. Tu mislim predvsem na odpravo vzrokov, ki so posledica gospodarjenja z gozdovi, na usposabljanje lastnega kadra,

raziskovalno dejavnost, informiranost in vzgojo prebivalstva, aktivnejšo vlogo pri odločitvah o rabi prostora itd.

Naši gozdovi so nenehno ogroženi. Le da razsežnost še ni dosegla take stopnje kot v nekaterih sosednjih državah. Naša prednost je v tem, da smo se začeli nevarnosti pravočasno zavedati a jo moramo začeti preprečevati usklajeno in z vso odgovornostjo prej, preden bo prepozno.

STANE ŽUNIČ, dipl. inž.

* ČESTITAMO *
* ZA *
* 1. MAJ *
* PRAZNIK *
* DELA *

Razprava o zaključnem računu bi morala biti temeljitejša

Zadnje dneve februarja razpravljamo o rezultatih poslovanja posameznih temeljnih

organizacij, ki smo jih dosegli za razdobje preteklega leta.

Ali bo ostalo vsaj za polovico plače?

Ob razpravi o zaključnem računu nas je najbolj zanimala razporeditev dohodka. O uspešnosti poslovanja smo razmišljali manj. Iz delitve dohodka je namreč razvidno, ali je ostanek čistega dohodka tolikšen, da lahko nekaj denarja izplačamo še za osebne dohodke.

Na podlagi dogovora o razporejanju dohodka, ki velja za vse organizacije v republiki, in računovodsko izkazanih rezultatov poslovanja ali tako imenovane bilance uspeha smo hitro ugotovili, da pri delitvi čistega dohodka ne bo mogoče nameniti še kaj za osebne dohodke.

Vsakomur je jasno, da so osebni dohodki odvisni od ustvarjenega dohodka. Ne smejo se povečati bolj, kot se je povečal dohodek. Ker ne razpo-

Začetek letošnje pomladi je prilično muhast. Lansko leto je bilo drugače. Prah, ki se dviga za traktorjem kaže, kako suha je bila 28. aprila 1983 vlaka, po kateri je vlačil traktorist Miha Rožman, iz toka gozdarstvo Črnomelj. (Foto J. Kure)

(Nadaljevanje na 34. str.)

ne moreta dve organizaciji, ena z izgubo, druga pa z ostankom dohodka, enako povečati osebnih dohodkov. Skratka, novi dogovor bolj spodbuja delavce k večji storilnosti

in razumnejšemu gospodarjenju s poslovnimi sredstvi. Več o novem dogovoru bomo napisali prihodnjič.

JANEZ RUSTJA

Območni gozdnogospodarski načrt

Posvetovanje društva inženirjev in tehnikov gozdarstva 17. marca v Pogancih

Po nekaj letih dela je bila v februarju dokončana revizija desetletnega gozdnogospodarskega načrta za VII. dolensko, imenovano tudi novomeško območje. Pri sestavljanju so poleg vodilnih strokovnjakov za posamezna področja sodelovali revirni gozdarji, ki so že pred nekaj leti po posebni metodologiji, ki naj bi omogočila mehanografsko obdelavo, popisali dolenske gozdove. Popis vsebuje med drugim podatke o zalogah, prirastkih, razvojnih stopnjah gozda, o starosti, načinu gospodarjenja, o gozdnogojitvenih delih, o izkoriščenosti, o vrstah drevja, o odprtosti gozdov, o zdravju, boleznih in škodljivcih v gozdu, o dejanski in možni proizvodnosti, o rastiščih in rastlinskih združbah. Podatki skupaj s tistimi, do-

bljenimi pri rednem urejanju posameznih gozdnogospodarskih enot, so bogata osnova za presojanja sedanje kakovosti naših gozdov in za nakazovanje razvoja v prihodnje. Tako osnovana banka podatkov iz vseh gozdnogospodarskih območij bo pomembna za načrtovanje gozdarstva v Sloveniji in za ugotavljanje razmerja do drugih panog, zlasti do lesne industrije in do kmetijstva.

Odbor področnega društva inženirjev in tehnikov gozdarstva je 17. marca priredil v dvorani na žagi Pogance posvetovanje, katerega namen je bil seznaniti čim širši krog gozdarskih strokovnjakov z ugotovitvami, ki so zbrane v območnem gozdnogospodarskem načrtu, in z nadaljnjo potjo gospodarjenja v dolenskih gozdovih.

Navzočih je bilo petdeset članov DIT-a (menda so bili odsotni le najbolj nujno službeno zadržani), med njimi pa v večini revirni vodje in tehniki, ki so, kot rečeno, v pripravah za načrt sodelovali s popisom gozdov.

Posamezna strokovna področja so predstavili vodilni strokovnjaki gozdnega gospodarstva, in sicer po vrsti inž. Tone Šepec z uvodom o pomenu načrta ter o temeljnih značilnostih, inž. Tone Hočvar o poteku urejanja in razvoju gozdnih fondov, inž. Stane Žunič s področja gojenja gozdov in inž. Jože Kure o tehnični opremljenosti za našo proizvodnjo ter o odprtosti gozdov.

Zaloge lesa

Desetletni gozdnogospodarski načrt vsebuje oceno gospodarjenja v preteklosti, sedanje gozdove in gospodarjenje ter na osnovi teh ugotovitev načrte in cilje za prihodnje desetletje. Po poročilu, ki smo ga slišali na sestanku, pa tudi ob čitanju območnega načrta zremo, da je edino področje, kjer smo se približali zaželeni ravni, spravilo in prevoz lesa. Zlasti pri prevozu smo v zadnjih letih napredovali. Obnovili smo vozni park z vozili, ki so tenično svobodna, v zadostnem številu in zmogljivosti. Večina tovora se prevaža s priklopniki, kar omogoča gospodarnjši prevoz. Tovornjaki so opremljeni z dvigali, zaradi česar je že davno odpadlo mučno in nevarno ročno nakladanje. Potrebno bo le redno nadomeščanje vozil, ki bodo odslužila, od proizvajalcev (tovornjakov in dvigal) seveda pričakujemo, da bodo sledili novim tehničnim izboljšavam. Nekoliko manj so zadovoljive razmere pri spravilu, glede nabave najustreznejših traktorjev. Toda napredek je tu verjetno še bolj nagel. Saj je bilo v družbenih gozdovih leta 1970 spravljenega s stroji blizu 13, leta 1983 pa že 77 odstotkov posekanega lesa. V zasebnih gozdovih je to nekoliko drugače, kar pa ni napak. Delo s konji je tam močnejše zastopano, kar pripomore h gospodarnjši uporabi v kmetijstvu.

Cestno omrežje

Ustrezno gosto omrežje cest in vlak v našem gozdnogospodarskem območju je močno oddaljen cilj. Tu nas čaka še veliko dela in zato je tudi za tekoče desetletje postavljen zahteven načrt. Leta 1980 smo imeli na območju povprečno

10,59 m cest na en hektar, več v družbenih gozdovih (14,84 m/ha) in manj v zasebnih (8,51 m/ha). Kot dolgoročni cilj, upoštevajoč današnjo tehniko za spravilo in prevoz, smo si zastavili 20 — 25 m cest na hektar, kar pomeni, da bi jih morali zgraditi 927 km (v družbenih 291, v zasebnih 636 km). Slabo četrtino tega (216 km) smo si zastavili kot cilj v tem desetletju. Načrt je sila zahteven, če upoštevamo, da predvidevamo, da bomo v istem času pripravili Načrt je sila zahteven, če upoštevamo, da predvidevamo, da bomo v istem času pripravili tudi kar 2000 km vlak, katerih gostota bi bila tako leta 1990 že 60,6 m/ha.

Izkoriščanje gozdov

Edina stvarna osnova za načrtovani napredek na vseh področjih gospodarjenja z gozdovi so prihodki od izkoriščanja gozdov oziroma od prodaje lesa. Ta pa je lahko toliko večja, kolikor bogatejši so gozdovi po lesu in prirastku. Ugotovitev, da so se lesne zaloge v preteklem desetletju povprečno po enem hektaru povečale v družbenih gozdovih za 30 m³, t. j. od 220 na 250 m³, in v zasebnih gozdovih od 133 na 152 m³, nas navdajajo le z umirjenim optimizmom, saj vemo, da podatki morda nekoliko odstopajo od stvarnosti zaradi nepopolne zanesljivosti in različnega ugotavljanja zalog (vrst, različne deblovnice ipd.). Vendar rasti zalog, kot kaže, traja že dalj časa. Po občutnem manjšanju v t. j. planskih letih je za gozdove sredi petdesetih let sledil predah (najmanjše sečnje), od takrat naprej pa se je sečnja zopet vsako leto povečevala. Za tekoče desetletje je po načrtu določen etat v družbenih gozdovih 151.378 m³ in v zasebnih 153.069 m³ povprečno letno ob letnem prirastku 181.403 m³ oziroma 255.619 m³. Posekali bomo torej v družbenih gozdovih 83%, v zasebnih pa 60% prirastka. Sekali bomo manj, kot prirašča, zlasti velik bo prirahnek v zasebnih gozdovih, kar je razumljivo, saj so močno izkoriščeni. Poprečna zaloga na hektar se bo povečala po predvidevanju za 267 m³ v družbenih in na 174 m³ v zasebnih gozdovih na koncu tega desetletja.

Bilanca kaže, da nismo sekali preveč. Nismo pa se držali načrta glede debelinske strukture lesnih zalog. Preveč ima-

(Nadaljevanje na 36. str.)

Slabo vreme ovira sečnjo

PROIZVODNJA IN ODKUP LESA DO KONCA MARCA 1984

			Igl.	Tehn. list.	Goli	Prost. les	Skupaj
TOZD Novo mesto	načrtovano	m ³	3443	8038	4478	5779	21738
	doseženo	m ³	498	2996	1521	1673	6688
	%		14	37	34	34	31
TOZD Straža	načrtovano	m ³	9692	9115	3620	4815	27242
	doseženo	m ³	2809	4582	1734	785	9910
	%		29	50	48	16	36
TOZD Podturn	načrtovano	m ³	22187	6273	3057	3674	35191
	doseženo	m ³	4257	1246	927	548	6978
	%		19	20	30	15	20
TOZD Črmošnjice	načrtovano	m ³	9762	9924	4825	2464	26975
	doseženo	m ³	1103	1985	1312	519	4919
	%		11	20	27	21	18
TOZD Črnomelj	načrtovano	m ³	4887	5477	6767	4727	21858
	doseženo	m ³	1250	1046	68	647	3011
	%		26	19	1	14	14
TOK Trebnje—druž.	načrtovano	m ³	500	342	675	314	1831
	doseženo	m ³	247	183	137	3	570
	%		49	54	20	1	31
Skupaj družb. gozd.	načrtovano	m ³	50471	39169	23422	21773	134835
	doseženo	m ³	10164	12038	5699	4175	32076
	%		20	31	24	19	24
TOK Novo mesto	načrtovano	m ³	7950	13730	5630	8890	36200
	doseženo	m ³	643	1326	185	220	2374
	%		8	10	3	2	7
TOK Črnomelj	načrtovano	m ³	1035	15235	5890	1130	23290
	doseženo	m ³	142	1144	238	70	1594
	%		14	8	4	6	7
TOK Trebnje	načrtovano	m ³	1900	3900	1500	3100	10400
	doseženo	m ³	389	388	—	212	989
	%		20	10	—	7	10
Skupaj zaseb. gozd.	načrtovano	m ³	10885	32865	13020	13120	69890
	doseženo	m ³	1174	2858	423	502	4957
	%		11	9	3	4	7
Skupaj GG	načrtovano	m ³	61356	72034	36442	34893	204725
	doseženo	m ³	11338	14896	6122	4677	37033
	%		18	21	17	13	18

mo namreč tanjših, mlajših sestojev, premalo pa debelejših, zrelejših in vrednejših. V načrtu za prejšnje desetletje smo si postavili za nalogo, da bomo več lesa pridobili iz redčenj in hranili debelejše sestoje. Zgodilo se je nasprotno. Delež tretjega debelinskega razreda v skupni masi se je celo zmanjšal, bolj v zasebnih kot v družbenih gozdovih. Tako bo ta naloga ostala naša poglavitna skrb pri pridobivanju lesa tudi v prihodnjem in naslednjih desetletjih.

Gojenje in nega gozdov

Gojenje in nega gozdov je nepogrešljiva osnova za uspešno dolgoročno pridobivanje lesa. Ker so cilji in sadovi časovno precej odmaknjeni, je pri usmerjanju denarja v te namene potrebne več strokovne in družbene zavesti kot pri nakupu stroja, ki začne vračati denar takoj, ko je dan v pogon.

Nedvomno so naše naloge na tem področju najtežje. Zaradi premočne degradacije rastišč in sestojev nam dajejo gozdna tla le 57 odstotkov tistega prirastka, ki bi ga ohranjena lahko dala. Naša „tovarna“ dela torej le s 57-odstotno zmogljivostjo, zato bo odpravljane te pomanjkljivosti naša poglavitna skrb v prihodnjih desetletjih. Še posebno velike so možnosti za povečanje lesne proizvodnje v zasebnih gozdovih, kjer so

zmogljivosti tal in sestojev izkoriščene le 50 odstotno. Koliko dela nas čaka, nam pove tudi podatek, da je slabo negovanih kar 28% družbenih in 78% zasebnih gospodarskih gozdov. Vsega seveda ne bo mogoče urediti v enem desetletju, cilj pa je visok in bo zahteval prizadevnost vseh delavcev gozdnega gospodarstva. V načrtu so zapisane smernice, kako in kaj bomo delali pa tudi kdaj in koliko. Zavedati se moramo, da so razmeroma velike sečnje, ki so vir naših prihodkov, dohodkov in osebnih dohodkov, opravičljive in možne samo ob opravljenih vseh načrtovanih gozdnogojitvenih delih. Kar najbolje moramo izkoristiti čas in prostor, ki nam je na razpolago. Od številnih ciljev, ki smo si jih zastavili, naštejmo le nekatere najtehtnejše in zahtevnejše:

- doseči pravo razmerje razvojnih faz in zalog po debelinskih razredih,

- povečati stopnjo negovanosti gozdov,

- pospešeno obnavljati stare in prestare sestoje,

- z direktno ali indirektno premeno izboljševati malodonosne gozdove,

- poskrbeti za ravnotežje med rastlinskimi in živalskimi svetom,

- ohraniti in krepiti splošno koristne funkcije gozda.

Delavci gozdnega gospodarstva z gojenjem in nego najočitveje kažemo družbi, kako gospodarimo s tem dragocnim družbenim bogastvom. Naloge so tako po količini dela, ki ga bo treba vložiti, kakor tudi po stroških za njihovo izvedbo tako velike, da jih brez prizadevnosti in muje ne bo moč izpolniti. Toda ob dobri organizaciji dela, ob polni izrabi delovnega časa, ob racionalni zaposlitvi, skrbi za varno delo in ob povečani učinkovitosti so delavcem gozdnega gospodarstva tudi ob povečanem obsegu gojenja zagotovljeni primerni osebni dohodki. Izpolnitev vseh v območnem načrtu začrtanih nalog pa je obenem v skladu s prizadevanji naše družbe za ustalitev gospodarstva.

Predstavitev območnega načrta vsem strokovnjakom na sestanku DIT je bila dobra zamisel. Pred tem so o njem razpravljali tudi člani delavskega sveta. Prav bi bilo, da bi se z njim seznanili vsi delavci, saj ne bo usmerjal le razvoja gozdov, ampak bo vplival tudi na življenjske razmere ljudi, ki so z gozdarstvom tesno povezani.

Z vajami do dobrih vojakov

V okviru splošne družbene samozaščite so enote teritorialne obrambe eden najtrdnjših členov. Za člane teh enot je kot doslej tudi letos pripravljen obsežen program usposabljanja. Pa še posebej bo letos poglobljeno izobraževanje starešin, za katere je pripravljenih več vaj s teoretično in praktično vsebino. Ena teh vaj bo že v aprilu.

Teritorialne enote v mnogocem nadaljujejo slavno izročilo partizanskih enot, zato je razumljivo, da pogosto nosijo imena narodnih herojev. Teritorialci povzemajo v načinu bojevanja marsikaj iz izkušenj partizanov. Partizanski uspehi pa so tudi njihova močna spodbuda in dokaz, kaj vse se da doseči s požrtvovalnostjo, navdušenjem in predanostjo. Mladi so danes strokovno vojaško mnogo bolj pripravljeni, kot je bila mladina, ki je šla v partizane v prejšnji vojni, mnogo bolje so tudi oboroženi in opremljeni in na vajah se že v mirnem času podrobno spoznavajo z ozemljem, ki naj bi ga branili.

Med vajami bodo vojaki enot preživljali po nekaj dni v vaseh z vaščani v sodelovanju s krajevno skupnostjo. Prav te in vezi z narodno in civilno zaščito ter z gasilci žele enote letos še posebej poživiti.

Poveljstvo teritorialne enote pa tudi ni brez posluha za premagovanje naših težkih gospodarskih razmer. Vaje bodo vsebinsko zgoščene in kolikor je le mogoče kratkotrajne ob razmeroma zahtevnem programu. Izkoriščenih bo čim manj delovnih dni, predvsem nedelovne sobote in nedelje. S podjetji, iz katerih bodo prihajali vojaki, bodo sporazumno našli tak termin, da bo kar najmanj izgube na delovnem času. To bo seveda zahtevalo od udeležencev posebno požrtvovalnost in razumevanje.

Dejavnost teritorialnih enot je pestra tudi na drugih področjih. Naj omenimo le nekatere. Mlajši pripadniki TO bodo tekmovali v vojaških veščinah, v počastitev 29. novembra bo tekmovanje v streljanju, smučarji se vsako leto udeležijo ekipnega teka na Jelovici, sodelovali bodo na proslavi obletnice Belokranjskega odreda.

Na koncu naj omenimo še, da so med vojaki teritorialne obrambe tudi prve ženske. Tako teritorialne enote tudi po tej posebnosti nadaljujejo tradicijo partizanske borbe, ki so se je v velikem številu in nad vse častno udeležile mnoge Slovenke.

Smrtna poškodba sodelavca med sečnjo

V petek, 6. aprila 1984, okrog pol pete ure je prišlo med podiranjem drevja ob reki Lahinji pri Gradacu do nezgode izven dela, pri kateri je bil smrtno poškodovan gozdni delavec Anton Agnič iz Mlak pri Gradacu.

Do nezgode je prišlo takole: Posestnik Starešinič iz Gradaca je naprosil našega kvalificiranega gozdnega delavca Jožeta Lozarja iz Gradaca, zaposlenega pri TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj, naj mu podre in izdela tri hraste, ki so rastle na negozdni parceli tik ob reki Lahinji nasproti naše gozdne drevesnice. Po končanem rednem delu pri naši delovni organizaciji je Lozar tega dne — po tretji uri popoldne pričel s podiranjem hrastov. Ker so bili precej vejnati in so viseli nad reko, je najprej še stoječa drevesa delno oklestil. Pri podiranju od reke vstran oz. v obratno smer mu je pomagal usposobljen sekač in traktorist Alojz Vraničar, prav tako

zaposlen v naši organizaciji. Slednji je s pomočjo vlečne žične vrvi na traktorskem vitlu navezoval posamezne hraste nad težiščem in jih iz varne oddaljenosti pritegoval v smeri proti sebi in obenem stran od reke (približno pravokotno na tok reke). Tako sta uspešno podrla na travnik ob reki prva dva hrasta, potem sta se lotila zadnjega. Ko je bil hrast privezan na vlečno vrv traktorskega vitla, je Lozar, po predhodni napravi lesenega podesta (odra), ki mu je služil za stojišče in je bil nameščen nad vodo, pričel drevo podžagovati, traktorist pa ga je postopoma vlekel proti sebi. Vse kaže, da je drevo premočno nategnil v smeri proti sebi, saj Lozar ni uspel pred dokončnim privlačenjem drevesa z vitlom napraviti zaseka, kakor pri prvih dveh podrtih hrastih, zato se je hrast ob dnu ploskve podžaganja odklal, na višini 80 cm nad to ploskvijo (nad štorom) pa povsem odlomil. Hrast se je nato zaradi na-

Suša v Španiji

V Španiji že nekaj let po vrsti traja suša. Popotnik, ki ga pot pelje v srce te dežele, je presenečen. Stotine -ilometrov daleč se raztezajo krajine, podobne mesečevi: rdečkasta zemlja brez enega samega drevesa. Toda tudi poplave naredijo ogromno škode. Ob deževju odnese voda milijardo ton plodnega humusa, kar pomeni, da izgine v morje okrog 150.000 hektarov dobrih tal. Borci proti naraščajoči eroziji tal zato želijo, da bi vsak Španec vsak mesec posadil eno drevo. Do sedaj so na leto posadili 130 milijonov sadik, kar pomeni le 65.000 hektarov. Erozija požre dvakrat toliko.

ravnega nagiba debla in vej nad reko zasukal za 90 stopinj proti tlom v smeri toka reke in obležal na travniku 1,5 m stran od štor. Prav med tem pa se je primerilo, da je v isti smeri, 7 m stran od štor in 2 do 3 m od reke, stal Anton Agnič, naš usposobljen gozdni delavec, ki so ga veje padajočega hrasta med zasukom močno udarile po roki in rebrih ter povzročile smrtno nevarne notranje telesne poškodbe, vsled katerih je kmalu po

nezgodi na kraju samem umrl. Agnič pri sečnji ni sodeloval, na seči šču se je pojavil le kot opazovalec, žal ob nepravem času, na nepravem mestu.

Ker nekatere podrobnosti v zvezi z nezgodo še niso razjasnjene, ni mogoče podati dokončnega komentarja. Nedvomno pa velja, da nezgodi ni botrovala nikakršna „višja sila“, temveč, kakor že tolikokrat doslej, pomanjkljivost človeka.

BOGO ŠPILETIČ, varn. inž.

mesto za leto 1983 je bilo fakturirano sisu za gozdarstvo Novo-mesto 4.696.497 din. Od tega so bili stroški urejevalne službe pri DSSS 2.937.489 din, 1.759.007 din pa stroški ureja-

nja v temeljnih organizacijah gozdarstva. Stroški urejanja so dosegli približno načrtovano raven.

STONE HOČEVAR, dipl. inž.

Komu beneficirati delovno dobo

Že precej let je od takrat, ko so skladišni delavci ročno nakladali les na vagone, kar je bilo izredno naporno. Prostorninski les nakladajo ročno še danes, vendar je sreča v tem, da ga je malo. V zadovoljstvo nas vseh so se stroji pri odpremi lesa odlično uveljavili. Veselje med delavci na skladišču zaradi takšnega napredka mehanizacije pa je trajalo le malo časa, dokler je les še prihajal na skladišče pretežno obdelan, razkrojen in razžagan na posamezne sortimente. To pa ni trajalo dolgo, ker je mehanizacija zajela tudi spravo in prevoz lesa. Spravilo s traktorji in prevoz lesa s kamioni in prikolicami zahtevata dolg les. Tako so sekači opustili krojenje, in razžaganje na krajše kose, s tem pa prepustili precej sekaškega opravila delavcem na skladišču, gozdarji pa del strokovnega odpravnikom. Sedaj vozijo kamioni na skladišče goli dolge do 10 metrov in le malo normalne hlodovine gre še direktno kupcem. V posameznem kosu najdemo hlod, jamski les, les za iverne plošče in celulozo, pogosto pa še kakšen kos škarta. Ves ta les je potrebno razkrojiti, razžagati in razsortirati. Pred leti je skladišni delavec prijel za motorno žago le občasno, danes je skorajda ne izpusti iz rok, ker je postala njegovo osnovno delovno orodje. Delo z motorno žago pa se je še zelo povečalo s prevzeto obvezo, da bomo ves celulozni les bukve razrezali na 1 do 2 metra dolge kose. Delo z motorno žago bi utegnili postati že nevarno, zlasti na tistih skladiščih, kjer je manj možnosti za pogostejšo menjavo dela med delavci. Tako delo na odpremnih skladiščih bo verjetno treba tudi bolje stimulirati kot doslej.

K mojemu razmišljanju o veliki obremenitvi skladiščnega delavca z delom z motorno žago naj dodam še tale pomembne podatke. Na tri vagonne smo naložili bukovo celulozo, razrezano na dolžino 1 do 2 m. Na vagonih je bilo 60.840 kg ali 60,84 m³, 962 kosovo, dolgih 1,8 metra s poprečnim premerom 21 cm ter poprečno prostornino 0,063 m³. Up-

oštevač dejstvo, da je pri razrezu enega kosa ena res manj, kot pa je nato kosov, je bilo pri tej količini opravljenih 722 rezi z motorno žago ali poprečno 11,87 rezi na kubični meter. To ni malo in je velika obremenitev za delavca, če bi opravljal samo to delo in če bi hotel doseči normo, ki so jo začasno določili na skladišču Straža — 33,50 m³ na delavca v skupini.

Skladišni delavci pogosto vprašujejo, kako to, da oni niso upravičeni do skrajšanja delovne dobe. Moje osebno mnenje je, da so res upravičeni. Ne morem si namreč predstavljati, da bi kdo zmogel tako delo opravljati 40 let. Vemo, da pot do uveljavitve beneficiranega staža ni enostavna. Pomembnejše je izboljšati delovne razmere. Taka rešitev je verjetno tudi najbolj humana. Bodoča mehanizirana skladišča bodo najbolje rešila to zagato, žal pa je to še tako daleč, da bo treba vsaj za nekaj prihodnjih let poiskati kako drugo rešitev.

FRANC POVŠE

Saj ne boste verjeli, pa je le res!

V zvezi z remontom tesalnice v Straži, ki ga je izvedel monter tovarne Linder iz Avstrije v 3 dneh, od 28. do 30. marca 1984, je bilo potrebno tole:

- en krajši sestanek domačih vodstvenih delavcev,
 - en osebni stik in razgovor z monterjem tovarne Linder,
 - dva dopisa v nemščini (ne upošteva predračun in administracijo v zvezi z deviznim plačilom)
 - 46 mednarodnih telefonskih pogovorov med gozdnim gospodarstvom Novo mesto in Lindnerjem (26) in med GG Novo mesto in in Mlakajem iz Italije.
- Težave so namreč tudi z nekaterimi firmami na zahodu.

JOŽE KURE, dipl. inž.

Urejanje gozdov leta 1983

(Skrajšano poročilo)

Urejanje gozdov pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto je lani že potekalo po temeljnih organizacijah gozdarstva, ki so prevzele načrtovanje gospodarjenja z gozdovi. Pri DSSS so v tem letu delali še projektant inž. Andrej Pečavar, gozdarski tehnik Martin Bele, referent za gozdni kataster in arondacije Milena Fric, geometer Janez Sašek in vodja službe za urejanje inž. Tone Hočevar.

Z urejanjem gozdov smo v skladu s programom nadaljevali v enotah Trebnje I in Trebnje II ter v enoti Soteska. Enoti Trebnje I in II sta bili v prejšnjem letu (1982) terensko

v celoti obdelani, medtem ko je bila v enoti Soteska izvedena le popolna premerba na površini 1050 ha, vsi ostali terenski podatki z opisi sestojev pa so bili posneti leta 1983. Tega leta so bila opravljena tudi vsa terenska revizijska dela v enoti Radoha. Za enoto Poljane je bil sestavljen revizijski gozdnogospodarski načrt za razdobje 1983-92 in poslan v potrditev republiškem komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ljubljana. Načrt je sestavil odgovorni projektant inž. Peter Dular iz tozda Gozdarstvo Podturn.

V letu 1983 so potekala urejevalna začetna, nadaljevalna in zaključna dela v naslednjih enotah:

1. GG enota Poljane:	1983-92	4.537 ha
2. GG enota Trebnje I.	1983-92	4.725 ha
3. GG enota Trebnje II.	1983-92	3.697 ha
5. GG enota Soteska	1983-93	1.926 ha
6. GG enota Radoha	1984-92	1.596 ha
s skupno površino		16.481 ha

Skupina strokovnih delavcev pri DSSS je vse leto sestavljala območni gozdnogospodarski načrt za razdobje 1981-90 in ga do konca leta 1983 v

grobem končala. Območni načrt so marca dostavili v potrditev republiški komisiji.

Po internem ceniku ureditvenih del pri GG Novo

Ozon

Ozon je oblika kisika, sestavljena iz treh atomov. Nastaja v višjih plasteh ozračja pod vplivom sončnih žarkov. Ta proces se dogaja v višini od 10 do 50 kilometrov. Najmanj ozona je v bližini ekvatorja, več pa proti obema poloma. Ozona je v atmosferi malo. Če bi ga zgostili pri normalnem pritisku in toploti okoli zemlje v obliki plašča, bi bil plašč debel le tri milimetre. V enakih razmerah bi bil plašč atmosfere debel 8 kilometrov (v resnici je plašč debelejši, ker je ozračje razredčeno).

Čeprav ga je malo, pa je ozon za življenje na zemlji usodno pomemben, ker zadržuje ultravijolno žarčenje Sonca na meri, ki se ji je v milijonih let prilagodilo življenje na Zemlji.

Če bi bilo ozona manj, bi močni ultravijoltni žarki povzročili težke opekline in raka na koži, pri rastlinah pa bi se zmanjšal proces fotosinteze in upočasnila rast. Spremenilo bi se tudi podnebje, bilo bi hladneje in bolj vlažno.

Znanstveniki ugotavljajo spremembe v količini ozona in vpliv, ki ga ima na te spremembe industrija.

Nove ceste na območju Črmošnjic

Letos mineva 15 let, odkar je pokojni prof. inž. Ivan Klemenčič izdelal idejni načrt gozdnih prometnic na pobočju okoli Starega tabora.

Ker je gospodarnost v tem obdobju narekovala gradnjo gozdnih prometnic na gradbeno manj zahtevnih območjih z velikimi lesnimi zalogi, smo začetek gradnje gozdnih prometnic na pobočju Gač in Starega tabora odlagali iz leta v leto.

Vedno večje zahteve po lesu in po sorazmerno povečanem etatu so nas v novejšem času prisilile v načrtovanje in gradnjo gozdnih prometnic tudi v manj donosnih gozdovih in na gradbeno zahtevnejših terenih. Pobočje Gač in Starega tabora je eno izmed tipičnih,

dosedaj neodprtih območij, v katerih je bilo zaradi nedostopnosti gospodarjenje zmanjšano na minimum.

Upoštevač novo tehnologijo spravila gozdnih sortimentov in perspektivni razvoj kompleksa smučišč s spremljajočimi objekti na območju Gač je bilo potrebno idejni načrt profesorja Klemenčiča prilagoditi sedanjim razmeram.

Na obravnavanem območju so načrtovane tri gozdne ceste. Po legi v prostoru je ena tipično dolinska (Srednja vas — Globoke Gače), ena pobočna (Črmošnjiška — odd. 80) in ena slemenska (Komarna vas — Bele stene). V nadaljevanju navajam osnovne podatke o načrtovanih prometnicah.

1) Črmošnjiška — odd. 80 — s preložitvijo I. odseka Črmošnjiške ceste in rekonstrukcijo II. odseka

Dolžina:	
novogradnja:	
preložitve I. odseka:	2,78 km
rekonstrukcija II. odseka:	1,12 km
Skupna dolžina:	5,10 km

Opomba: upoštevač povečanje javnega prometa v zimskem obdobju (smučarski center Gače) je na pobudo „Krke“, ki nastopa kot soinvestitor, načrtovana širina cestišča 6,50 m na preložitvi in

rekonstrukciji Črmošnjiške ceste.

Predračunska vrednost investicije (samo delež GG) je 14.319.462.- din.

2) Srednja vas — Globoke Gače:

Dolžina:	
osnovna trasa:	1,70 km
odcep v odd. 80:	0,19 km
odcep v odd. 82:	0,50 km
Skupna dolžina:	2,39 km
Predračunska vrednost investicije je	7.413.311.- din.

3) Komarna vas — Bele stene:
Dolžina:

osnovna trasa:	5,60 km
odcep na Škrilj:	0,90 km
Skupna dolžina:	6,50 km
Predračunska vrednost investicije je	22.750.000.- din.

Po izgradnji načrtovanih gozdnih prometnic se bo povečala gostota cestnega omrežja v tej enoti od sedanjih 6,2 m/ha na 17,69 m/ha.

MATIJA MAZOVEC

Vendarle pa doseženi nekateri uspehi

GOSPODARSKA GIBANJA V JUGOSLAVIJI V PRETEKLEM LETU IN V ZAČETKU LETOŠNJEGA LETA

Gospodarjenje v Jugoslaviji je v preteklem letu potekalo v zelo neugodnih razmerah. Kljub temu so doseženi določeni uspehi. Povečan je obseg industrijske proizvodnje, povečan izvoz na konvertibilno področje in ustvarjen suficit v plačilni bilanci. Poravnane so tudi velike obveznosti do tujine. Uspehe pa so spremljale tudi nekatere težave, kot npr. porast cen, življenjskih stroškov, padec produktivnosti dela, zmanjšan obseg kmetijske proizvodnje, zmanjšanje realnih osebnih dohodkov in večje izgube v gospodarstvu.

Industrijska proizvodnja se je povečala za 1,3%. Proizvodnja v kmetijstvu je bila manjša za 2%, v gradbeništvu za 14%. Promet v trgovini na drobno se je zmanjšal za 3%. Izvoz je bil v celoti na ravni leta 1982, a povečan na konvertibilni trg za 13,5%. Uvoz je bil manjši za 5%. Ustvarjen je suficit v plačilni bilanci na konvertibilnem področju za okrog 300 milijonov dolarjev. Menjava na klirinškem področju je bila uravnovešana. Osebnostna poraba je zmanjšana za 2%. Povprečni realni osebni dohodki so zmanjšani za 10%. Obseg investicij je bil manjši za 12,5%.

Cene na drobno so porasle za 39%, življenjski stroški za 41%. Celotni prihodek je bil večji za 46%, porabljenega sredstva pa za 48%. Dohodek se je povečal za 40%.

Delež gospodarstva v dohodku znaša 58,1% v odnosu na 61% v letu 1982. Porast čistega dohodka znaša 33%, neto nominalnih osebnih dohodkov 30%. To pomeni, da so sredstva za razširjanje materialne osnove dela naraščala hitreje od osebnih dohodkov.

Izgube so bile večje za 80% in so znašale 118 milijard din.

V začetku leta 1984 se nadaljuje porast industrijske proizvodnje, ki se je začel v II. polletju 1983.

Po statističnih podatkih znaša porast industrijske proizvodnje 4,5% v prvih dveh mesecih v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Izvoz je večji za 4%, uvoz je zmanjšán za 9%. Pokritost uvoza znaša 97%. Vendar pa menjava s tujino ne dosega načrtovane ravni, kar lahko ogroži ključne cilje ekonomske politike za letošnje leto. Realni osebni dohodki so zmanjšani za 15%.

Pripravljeni so ukrepi za obvladovanje težav, prenešenih iz preteklega leta. Nanašajo se na oživljanje proizvodnje, izvoza, oskrbe trga in na energetsko situacijo.

Pripravljajo se tudi ukrepi za odmrzitev cen in za razbremenitev gospodarstva. S tem naj bi ustvarili pogoje za realizacijo prve faze dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Skupinsko delo: da ali ne

V zadnjem času ponovno oživljajo razgovori o skupinskem delu v gozdarstvu. O tem je razpravljala tudi komisija za pridobivanje lesa pri Splošnem združenju gozdarstva Slovenije. Gre za skupinsko delo sekačev in traktoristov. Omenjena komisija si je v oktobru lanskega leta ogledala skupinsko delo v Kmetijsko gozdarskem posestvu Snežnik in v tozdu Lipik pri Bjelovarju. Ogled skupinskega dela v toz-

du Lipik spada v okvir medrepubliškega sodelovanja gozdarjev.

Bistvo skupinskega dela je skupinska norma, iz katere izhajajo skupni interesi skupine, kar ima veliko pozitivnih strani tako za delovno skupino in tozdu kot tudi za delovno organizacijo v celoti. Poleg dobrih ima skupinsko delo tudi slabše strani. Tudi pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto smo o skupinskem delu razpravlja-

li na proizvodnem sestanku pomočnikov vodij tozdov in tokov v oktobru lani.

Katere pa so te dobre in slabe strani skupinskega dela?

Dobre strani skupinskega dela so se v praksi potrdile pri Kmetijski gozdarskem posestvu Snežnik, ki ima skupinsko delo uvedeno že 8 — 10 let in pri Združenem kmetijsko gozdarskem podjetju Kočevje, kjer skupinsko delajo 6 — 8 let.

— Skupina ima skupni cilj izdelati čim več lesa, ki naj pride na cesto čim prej in na najbolj gospodaren način.

Zalog v gozdu skoraj ni, vsled česar je možna sečnja listavcev tudi v poletnem času brez — Medsebojna kontrola izdelave je večja.

— Prisotnost na delu po številu delovnih dni kot tudi po dolžini delovnega dne je večja.

— Organizacija dela je lažja in boljša.

— Varnost pri delu je večja, ni primerna, da bi bil delavec v gozdu sam.

— Obremenitev sekača z vibracijo in ropotom je manjša zaradi menjave dela. Delavci v skupini se namreč med seboj menjavajo pri sečnji, vožnji traktorja in vezanju bremena.

— Lažja je organizacija tople prehrane.

— Oba, traktorista in sekača, se jemlje kot sekača in imata beneficiran delovni staž. Omogočeno je pogostejše menjavanje traktoristov.

— Pomlajevanje traktoristov ni tako problematično.

— Priprava dela je lahko boljše in doslednejše izvedena.

— Izkoriščenost lesa je večja, manj je ostankov v gozdu.

— Zaslužki sekačev so večji.

— Reševanje obviselih dreves je lažje in hitreje.

Slabe strani skupinskega dela

— Površnost pri podiranju, predvsem glede smeri, zaradi česar je več obviselih dreves, ki jih rešujejo s traktorjem.

— Ob reševanju obviselih dreves s traktorjem je več poškodb na stoječem drevju.

— Čas vezanja bremena je daljši. Sekač namreč ne veže takoj, marveč šele potem ko je opravil določeno fazo dela, npr. dokončanje podžagovanja, dokončanje prerezovanja itd.

— Krojenje pri listavcih je površno.

— Kakovost izdelave lesa je slabša.

— Izkoriščenost strojev — traktorjev je slabša, ker mora biti v strojih določena rezerva. Manjši je letni učinek strojev.

— Težave so pri nadomeščanju manjkajočih delavcev zaradi boleznih ali podobno.

— Prisilno sestavljene skupine kmalu razpadejo.

— Vlaka morajo biti zgrajene pred začetkom sečnje.

— Težave so pri določitvi optimalne velikosti skupine (traktorist sekači) z ozirom na tip traktorja in spravidlo razdaljo!

— Uskladitev spravila in odvoza lesa s kamionske ceste je težja zaradi večjih zalog lesa na kamionskih cestah.

— Skupinsko delo ni možno izvesti pri spravilu s konji.

— Nekateri delavci ne vzdrižijo „tempa“ v skupinskem delu.

In kakšno mnenje o skupinskem delu imajo naši strokovnjaki?

— Skupinsko delo je zanimivo, ne odklanjamo ga.

— Zadevo bomo proučevali in se pripravljali na uvajanje skupinskega dela.

— Pred uvedbo skupinskega dela je treba usposobiti čim večje število traktoristov.

— Traktorist naj bo v skupinskem delu glede beneficiranja delovnega staža izenačen s sekačem.

— Dosedanje naše izkušnje, kolikor jih imamo s skupinskim delom, sicer kažejo na večje učinke sekačev, vendar kažejo tudi na večje poškodbe dreves.

— Skupinsko delo gre uvažati previdno.

— Skupinsko delo bi bilo zelo primerno za sečnje, ki jih opravljajo delavci tokov.

— Skupinskega dela nima smisla uvajati za vsako ceno in povsod.

— Zaradi terenskih in drugih razmer bo še vedno potrebno individualno delo oziroma delo manjših delovnih skupin brez gozdne mehanizacije.

JOŽE KURE, dip. inž.

Letna programska konferenca občinske organizacije ZKS

V torek, 10. aprila 1984, je bila v dvorani doma JLA v Novem mestu letna programska konferenca občinske organizacije ZKS Novo mesto. Po uvodnem referatu predsednika občinskega komiteja Lojzeta Padovana so se oglasili delegati osnovnih organizacij ZKS. V razpravi so omenili težave pri poslovanju posameznih področij dela, predvsem pa so govorili o težavah v zdravstvu, šolstvu, trgovini, gradbeništvu in Industriji motornih vozil.

Omenjeno je bilo tudi sodelovanje Gozdnega gospodarstva Novo mesto z lesnim kombinatom Novoles Novo mesto. Ocenjeno je bilo kot uspešno. Pri tem je omenjena skupna izgradnja mehanične delavnice v Straži, skupno urejanje logarnice na Resi in počitniškega doma v Bohinjski Bistrici. Omenjen je tudi osnutek samoupravnega sporazuma o poslovno-tehničnem sodelovanju, ki je trenutno v javni razpravi in prinaša novosti predvsem na naslednjih področjih: — načrtovanje dobave hlodovine,

— načrtovanje dobave hlodovine,

— ugotavljanje udeležbe v skupnem prihodku,

— skupno vlaganje po načelu skupnega dohodka,

— medsebojno finančno poslovanje,

— sodelovanje pri zaposlovanju delavcev.

Na konferenci so opravili tudi nadomestne volitve nekaterih članov komiteja. Potrdili so kandidate za opravljanje odgovornih funkcij v organih ZK v občini. Alojz Padovan, dosedanji predsednik občinskega komiteja, je evidentiran za to funkcijo tudi v naslednjem mandatnem obdobju. Ivo Longar, sedanji direktor Iskre TOZD Tovarna napajalnih naprav, je evidentiran za sekretarja predsedstva občinskega komiteja, Bojan Benčič, pravnik iz DO Novoles, pa za izvršnega sekretarja.

Na koncu so z nekaterimi pripombami sprejeli poročilo o delu občinske organizacije ZKS Novo mesto za obdobje od marca 1983 do aprila 1984. MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Petdesetletniki v tozdu Gozdarstvo Črmošnjice

Letos praznujejo 50-letnico trije člani temeljne organizacije.

Anton Tesari se je rodil v Sredgori na robu roških gozdov 11. januarja 1934. Sedaj je delovodja v revirju Črmošnjice. Izhaja iz delavske drkužine in je že kot mlad fant pričel z delom v gozdu v bližini svojega doma v Sredgori. Delal je tudi pri spravilu lesa s konji in pri gojenju gozdov. Pri tem si je nabiral izkušnje in s tečaji ter seminarji

Ljuba Turk, rojena v Marindolu 15. oktobra 1934. Tudi ona je hčerka delavsko-kmečke družine. Vsa povojna leta je delala na raznih kmetijskih obratih, kot so kmetijska uprava Cvišlerji, kmetijski obrat Črmošnjice, KGPK Novo mesto, Kmetijska zadruga Črnomelj, nato pa se je

dopolnjeval svoje znanje. Revir Črmošnjice, kjer dela že dolgo let, pozna do potankosti. Poleg svojega dela sodeluje tudi v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih tozda. Je vzoren delavec in spoštovan med sovaščani in sodelavci.

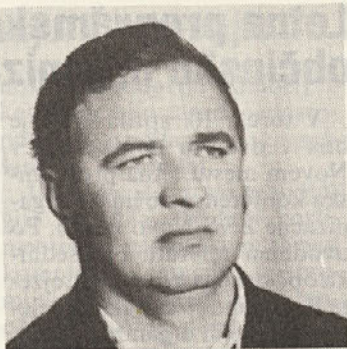
z nekaterimi drugimi delavkami zaposlila nekaj časa kot sezonska delavka v našem tozdu, leta 1970 pa kot stalna delavka pri gojitvenih delih, kjer dela še sedaj. Zelo pridna in vestna delavka je, priljubljena med sodelavci. Želimo ji še mnogo let dela v naši sredi!

(Nadaljevanje na 40. str.)

DOLENJSKI GOZDAR

(Nadaljevanje z 39. str.)

Mijo Kokalovič je bil rojen 19. januarja 1934 v vasi Melina v Bosni. Pred nastopom dela v našem tozdu je opravljal delo pri nekaterih podjetjih v BiH, nato pa se je zaposlil na kmetijski proizvodjalni zvezi Bela krajina in v Kmetijski zadrugi Črnomelj. Od leta 1972 dalje pa do leta 1979 je opravljal dela sekača, nato pa je bil po sklepu invalidske komisije priznan kot invalid III. kategorije. Sedaj opravlja lažja dela na cesti in gozdnogojitvena dela. Mijo je dober delavec in priljubljen med sodelavci.

Vsem jubilentom želim v svojem imenu in v imenu TOZD Črmošnjice še mnogo zdravja in veliko uspehov v nadaljnjem delu!
ŠEBENIK

Zgodovinski dan na tozdu „Gozdarstvo Pod krivo brezo,“

Čudno je pogledal vodilni poslovodni organ tozda Gozdarstvo POD KRIVO BREZO takoj, ko se je tisto jutro pripeljal v službo. Vse pisarne je našel prazne, okoli upravne stavbe pa tudi ni bilo običajnega vrveža. Le trije sekači, en cestar in tehnik stažist so postavili pred vrati in čakali na prevoz v gozd. Skočil je še pogledat v drevesnico, destilarno, obtesovalnico in na bližnje skladišče lesa, a povsod ista slika: nikjer nikogar. Bil pa je čisto navaden delovni dan in ne morda kakšna nenavadna dodatna delovna sobota. Ni deževalo niti ni bilo v gozdu več kot 60 cm snega. Sijalo je toplo spomladansko sonce in ptice so se veselo oglašale iz grmišča za hišo.

Kar verjeti ni mogle. Vsa ta leta odkar upravlja te mu kolektivu je želel in upal, da bo pričakal dan, ko ne bo izostankov in bo lahko rekel: „Danes pa smo res vsi stoodstotno na delu“. Tako pa, glej, ravno nasprotno. Zgodovinski dan, ko ni nikogar v službo.

Ko se je opomogel od največjega presenečenja, je pričel seštevati in računati, kam bi se lahko kdo izgubil. Začel je kar z bolniško. Osem delavk in delavcev, ki so delovne dni v januarju, februarju in marcu zaradi slabega vremena preživeli večinoma doma, je kondicijsko tako oslabeledo, da so sedaj, ko jih je prvič dobila na terenu spomladanska sapica, obležali v postelji. Deset sekačev je v bolniški zaradi revme, ozeblin in prehlada, ki so se ga nabrali, ko so delali v globokem snegu in nemogočih razme-

rah. Pet delavcev sedaj še zdravih in nič krivih že drugi dan čaka v zdravstveni ambulanti na zdravnika, ki naj bi jih dal iz bolniške. Pet jih ima bolniško zaradi nege bolnega družinskega člana na domu, trije so na rehabilitaciji, dva na zdravljenju alkoholizma. Nadaljnja dva pa prav sedaj v delavskem domu zdravita včerajšnjega mačka. Malo kasneje bosta odšla k zdravniku po bolniški list in ga prav gotovo dobila, za nazaj in za naprej, saj imata za vsak primer pripravljenih še po nekaj drugih zdravstvenih razlogov. Z bolniško se bodo vrnili od doma še trije delavci iz Bosne, ki jih iz doslej neznanega vzroka še ni na delo. Eden je spet do prejema odločbe o upokojitvi v administrativnem staležu in eden že 5 mesecev čaka, da ga pokličejo pred invalidsko komisijo. Torej je zaradi bolniške po vseh veljavnih zakonih in pravilnikih upravičeno odsotnih 40 oseb, je računal na glas vodja tozda. Pri 100-članskem kolektivu je to gladkih 40 odstotkov.

Potem je nadaljeval seštevek z dopusti. Pet delavcev je že nekaj časa na dopustu zaradi pomanjkanja materiala v destilarni oziroma obtesovalnici. Kar sedem pa jih je že včeraj dalo na znanje, da bodo danes na dopustu, če bo seveda lepo vreme. Ko pa je sedaj zaradi kratke spomladi toliko za postoriti v vinogradu! Iz istih razlogov sta nadalje še lanski dopust sedaj izkoristili dve uslužbenki. Torej na rednem dopustu 14. Neplačanih izrednih dopustov tokrat ni.

Kaj pa ostali upravičeni in plačani izostanki? Čez noč so poklicali na kratke orožne vaje pet vojnih obveznikov. Na seji CDS so trije in na drugih sestankih raznih SIS jih sedi še pet. Dve kuharici sta na rednem zdravstvenem pregledu, dva minerja pa na testiranju znanja.

Od ožjih sodelavcev eden ravno sedaj sodeluje kot zunanji član v disciplinski komisiji nekega podjetja, drugi pa, ki je krajevni funkcionar, se s cestnim podjetjem pogaja o asfaltiranju ceste skozi naselja na drugem koncu območja krajevnosti. Tretji, ki je turistični delavec in funkcionar, ima ta čas polne roke dela z organiziranjem kulinaricne razstave v mestu.

Izobraževanje je tokrat vzelo manjši davček kot običajno, saj so na strokovnem seminarju samo trije, dva, ki študirata ob delu, pa sta na predavanjih v Ljubljani.

Potem, ko je upošteval še dva traktorista in enega šoferja, ki popravljajo svoja vozila v mehanični delavnici, dva smučarja, ki zastopata GG na prvenstvu v veleslalomu, ter prišel še vse prisotne, je ugotovil, da je naštel vse. Pričelo ga je pošteno skrbeti. Pa ne za tiste, ki jih ni. Odveč so mu postali ti, ki čakajo in bi radi delali. „Mar bi še vi ostali doma, pa bi bil problem rešen,“ se je potihoma jezil upravitelj. Potem pa je kar se da prijazno rekel preostali peščici: „Kaj čem z vami nesrečniki, saj vas niti na teren ne morem prepeljati! Pa tudi brez malice boste, ker kuhinja danes ne dela. Sekači ste, kot vidim, vsak iz druge skupine in drugega sečišča. Kdo bo odgovarjal,

če se vam kaj zgodi? Saj po pravilniku sploh ne smete sami delati.“

Potem se mu je oko zaustavilo na cestarju. Toda ta ga je prehitel in hitro rekel: „Greblo in samokolnico imam na Daleč vrhu. Naj ne misli kdo, da bom hodil dve uri daleč po orodje“.

„Veš, s teboj se pa danes res nimam časa ukvarjati,“ je rekel vodja stažistu. „Zelo se mi mudi na posvetovanje o stabilizacijskih prizadevanjih, ki se bo vsak čas pričelo v mestu.“

Nekaj časa je bilo tiho, potem pa je upravitelj rekel: „Fantje, najbolje bo, da še vi danes vzamete dopust.“

„Kakšen dopust neki, jaz sem prišel delat,“ se je razhudil tisti brez orodja. „Dobro poznam pravilnik in svoje pravice!“

„Dovolj je že tistih pet dni, ki ste nam jih letos vzeli za deževne dni,“ so vpili sekači.

Stažist je plašno rekel: „Jaz pa sploh še nimam dopusta.“

Izkazalo se je, da je to bil zelo slab predlog. Končno je vodja tozda izrekel besede, ki so jih vsi že od vsega začetka pričakovali:

„Pojdite pa še vi domov, pisali in plačali vam bomo deževni dan.“

Gledal je za odhajajočimi in težak kamen se mu je odvalil od srca. Toda to ni bil kamen. Slišal je samega sebe, kako je padel iz postelje, in se zbudil v domači spalnici. Obrisal si je potno čelo in se zavedel, da je 1. april in še nedelja povrh. Torej ne bo treba v službo in se mu to ne more zgoditi. Sicer pa tudi tozda z imenom „POD KRIVO BREZO“ ni in so bile vse to le grde, moreče sanje.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Franc Markovič v pokoju

Po osemindesetih letih dela se je odločil za pokoj vsem gegejcem dobro znan vodja splošne službe Franc Markovič. Svoje odgovorno delo je končal v DSSS, začel pa 38 let prej v gozdu kot delavec-tesar. Rodil se je pred 56 leti v Podturnu in ko je končal osnovno šolo v Dolenjskih Toplicah, se je že začela druga svetovna vojna. Kmalu za tem, ko so se v kraju pojavili partizani, jim je kot pionir pomagal. Prenašal je pošto, ciarete in hrano. Ob roški ofenzivi leta 1942 so Italijani odpeljali njegovega očeta in ta-

borišče na Kabu. Za družino so se začeli še težji časi. France je pomagal pri delu doma in še naprej opravljal kurirske posle za partizane. Po italijanski kapitulaciji se je oče vrnil iz taborišča, komaj 16-letni France pa je vstopil v dolenjski partizanski odred. Zaradi mladosti in bolehnosti so ga iz enote odpustili in ga dodelili za delo na terenu. Dodeljen je bil rajonskemu odboru v Dolenjskih Toplicah, kjer je največ prevažal ranjence in razni material. V sklopu partizanskega transporta je vozil s konjsko vprego med Obrhom

in Črmošnjicami. Kadar je bila nemška hajka, se je s partizani umaknil v gozdove.

Po osvoboditvi se je vključil v JA, kjer je kot pripadnik KNOJ prebil do začetka leta 1947, nato je bil zaradi bolezni odpuščen. Po okrevanju se je še istega leta zaposlil kot delavec-tesar na takratni gozdni upravi Poljane. Naslednje leto je na področnem odboru sindikata postal predsednik sindikata delavcev in namočencev lesne industrije. To je bil do začetka leta 1952, ko je postal pomočnik šefa gozdne manipulacije Poljane. Kot gozdarski operativec je delal vse do leta 1960, ko je odšel na strokovno izpopolnjevanje na srednjo gozdarsko šolo v Postojno, kjer si je v dveh letih pridobil izobrazbo gozdarskega tehnika. Po vrnitvi iz šole je prevzel v naši DO mesto vodje kadrovske-socialne službe in do zadnjega vodje splošne službe.

To je v kratkih obrisih prikazana življenjska pot Franca Markoviča, ki se je mlad vključil v NOB in se kasneje z izobraževanjem ob delu povzpел do delavca do vodje službe v delovni organizaciji. Še bolj pestra je pot njegovega političnega delovanja, ki se je začela leta 1942, ko je bil sprejet v mladinsko organizacijo. Leta 1946 je postal član SKOJ, leta 1949 pa je bil sprejet v KPJ. V letih 1948-50 je bil član OK LMS, v letih 1957/58 pa predsednik takratne občine Straža-Toplice. Dve mandatni dobi je bil predsednik KS Dolenjske Toplice in član OK ZKS, preteklo mandatno obdobje pa je bil predsednik zbora KS pri SO Novo mesto.

Navedel sem samo nekaj najpomembnejših funkcij, ki jih je France opravljala. Že to zgovorno priča o človeku, ki je vse svoje življenje posvetil razvoju socialistične samoupravne družbe. Nепrestano je bogatil našo samoupravno

prakso z novimi idejami in življenjskimi ter delovnimi izkušnjami. Za svoje požrtvovalno delo je prejel red dela s srebrnim vencem, medaljo zaslug za narod in plaketo „Josip Broz-Tito — 30 let samoupravljanja.“

Ne samo vsestranska družbenopolitična aktivnost, ampak tudi njegove človeške vrline so take, da bi zaslužil še več priznanj. Vedno so ga odlikovali skromnost, razumevajoč odnos do sodelavcev in bogate življenjske izkušnje, s katerimi si je veliko pomagal pri premagovanju vsakodnevnih težav.

Kar nenavadno se nam zdi, da odhaja v pokoj človek, ki je bil tako dolgo in tako tesno povezan z gozdarstvom. Malokdo je svoj poklic spoznal tako temeljito in vsestransko kot France: od sekača preko revirnega gozdarja do vodje

TOZD GOZDARSTVO STRAŽA: Petrova gora

(izlet upokojencev)

Izredni skrbi tozda v Straži za svoje upokojence se imamo zahvaliti, da smo šli tudi leta 1983 na svoj že tradicionalni izlet.

Najprej nas je pozdravil pomočnik vodje tozda Karel Turk, potem pa nam je na kratko povedal, kako je tozda Gozdarstvo Straža gospodaril v letu 1983. Ob koncu smo zvedeli, kaj si bomo ogledal na našem izletu. Namenili smo se obiskati spominski park Petrova gora v Kordunu in Jastrebarsko.

Kot predstavnik tozda nas je spremljal revirni gozdar Lado Turk. Z delavskim avtobusom smo potovali po partizanski magistrali prek Starih žag, Bele krajine in Karlovca v nekdanjo Vojno krajino, v Kordun. V Karlovcu smo kratko postali, potem pa nadaljevali po Kordunu proti Petrovi gori. Z zanimanjem smo opazovali pokrajino. Znano nam je bilo, da je Kordun najsiromašnejši in najmanj razviti del SR Hrvatske. Bili smo prijetno presenečeni, ko smo videli, da je sicer izredno skopa zemlja zelo marljivo obdelana do zadnje pedi. Slovenci, ki se ponašamo, da imamo svojo zemljo dobro obdelano, bi se morali priti sem učiti. Ob opazovanju pokrajine so nam prihajali na misel stih „Na Kordunu grob do groba, traži majka sina svojga“. Že v Vojniču smo lahko

splošne službe pri GG. Od tod njegove bogate izkušnje in globoko razumevanje vseh sodelavcev.

France! Ob odhodu v pokoj ti delavci GG izrekamo pri srčno zahvalo!

V prihodnjih letih ti želimo sreče in zdravja, na lovu pa dober pogled.

JOŽE PETRIČ, dipl. inž.

Dostavek urednika:

Bralci dobro veste, da je bil France Markovič tudi eden najbolj rednih in pogostih dopisnikov Dolenjskega gozdarja. Skrbel je, da smo bili vedno obveščeni o delu samoupravnih organov, o samoupravnih predpisih, ki smo jih pripravljali in sprejemali, pa tudi o drugih zadevah, pomembnih za življenje delavcev GG. Najlepša hvala za sodelovanje. Vabimo ga, da se še oglasi, saj bo še vedno živel sredi gozdov in gozdarjev.

doumeli veličino borbe Kordunašev, kajti tu je spomenik narodnima herojema Milisavu Dakiću in Dušanu Vergašu, 902 padlima borcema in 3849 žrtvam fašističnega terorja. Že samo iz teh podatkov na spomeniku v Vojniču je očitna slavna, toda težka in krvava borba „Kordunašev“ proti ustašem in okupatorju. Pot smo nadaljevali proti Petrovcu.

Na Velikem Petrovcu (Dardi), na koti 507, je zgrajen veličasten spomenik. Spomeniški kompleks se sestoji iz sprejemnega trga, turistično gostinskega in poslovnega objekta, memorialnega stopnišča, kostnice padlih borcev in spomenika Petrova gora.

Na memorialnem stopnišču je kostnica padlih borcev, kjer so pokopani ostanki 72 partizanov, padlih v jurišu 1. aprila 1942. V pritličju spomenika (800 m²) so: razstava fotografij Tito v karloško-kordunskem kraju ter prostori za galerijo, knjižnico in čitalnico. V visokem delu spomenika (718 m²) so prostori za muzej revolucije. Na 37 metrov visoki vrh spomenika vodita stopnišči in dvoje dvigal. Z razgledne ploščadi je prelep razgled na okolico Petrove gore, na Vojnič, Virgin most, Glino, Karlovac, Sisak in Zagreb. V podzemskem delu spomenika so še nedograjeni prostori (dvorana 1330 m²) za prikazovanje filmov, za kon-

grese, konference, posvete, simpozije in drugo.

Impozanten je 37 metrov visoki spomenik. Zavzema kar 2848 m² površine. Spomenik je veličasten. Ob otvoritvi 1981. leta je Jure Bilić med drugim rekel: „Vsa Petrova gora je pravzaprav velika grobnica. V njenih nedrih leži 1700 partizanskih borcev in 2500 žrtev fašističnega terorja. Vsaka njena livada, vsaka njena bilka in vsak potok je prepojen s krvjo.“

Ako temu dodamo podatek, da je samo na območju dveh občin, ki obdajata Petrovo goro, Vojnič in Virgin most, ki sta pred vojno imeli 44.000 prebivalcev, padlo 12.589, v vsem Kordunu pa okoli 30.000 žrtev, razumemo vso razsežnost NOB Korduna in krvniško divjanje ustašev in okupatorjev.

Na Petrovi gori smo videli res nekaj nepozabnega. Škoda, da je bila megla in je bil slab razgled.

Med potjo od Petrove gore prek Karlovca proti Jastrebarskemu smo urejali spomine na Petrovo goro in spomenik. Med upokojenci nas je bilo dosti borcev NOV. Priznali smo, da je Petrova gora veličasten spomenik, dostojen pomnik žrtvam in krvavemu davku za svobodo Korduna in Kordunašev v času NOB. Vendar se nam je venomer vsiljevala misel, ali je v času gospodarske stabilizacije umestno graditi tako drage spomenike, za katerih vzdrževanje bo potrebno ogromno sredstev.

Padli partizani so se borili za svobodno, za človeka dostojno življenje brez izkoriščanja. Za ta svoj cilj, narodno in socialno svobodo, so darovali svoja življenja. Prav je, da se jim dostojno oddolžimo, vendar ali ne bi bilo lepše postaviti skromnejši spomenik, z ostankom denarja pa zgraditi v nerazvitem Kordunu eno ali dve tovarni, kjer bi preživeli in njihovi potomci imeli zaposlitev. Ali bi ne bil to lepši spomenik?

S takimi in podobnimi mislimi smo hiteli proti Jastrebarskemu. Opazovali smo pokrajino. V nasprotju s področjem okoli Petrove gore smo videli tu v ravnini mnogo neobdelane zemlje, in to zelo velike površine po vsej verjetnosti družbene zemlje. Zemlja bi se z melioracijo dala spremeniti v poljedelsko zemljišče ali pa bi jo bilo umestno vsaj pogozditi. Preko Jastrebarskega smo prišli na obronke (Nadaljevanje na 42. str.)

(Nadaljevanje z 41. str.)

Gorjancev, v Šumski dvorec, gostinski obrat Šumskega gazdinstva, kjer smo obdelovali. Skoraj nimam besed, s katerimi bi opisal gostoljubje in potrebo v Šumskem dvorcu in zelo dobro kosilo. To nas je pripravilo v izredno dobro voljo in ko smo mu dodali še nekaj dobre kapljice, se je oglasila pesem in dobra volja je bila na višku. Prehitro se je približal večer, morali smo se odpraviti domov. Kar kratka nam je bila pot do Straže.

Bližnji so odšli na svoje domove. Posebno hvalo pa zasluži skrb za oddaljene, ki niso imeli prevoznih sredstev za povratek na svoje domove. Avtobus jih je razpeljal na domove v Ajdovec, Lipovec,

Brezovo reber in druge oddaljene kraje in nazadnje tudi mene na Muljavo. Zato zasluži še posebno pohvalo šofer, ki nas je ponoči vozil po slabih hribovskih poteh.

Na koncu predlagam, da bi zaradi še pristnejše povezave upokojenci izbrali tričlansko zastopstvo, ki naj bi vzdrževalo še tesnejše vezi med tozdom in upokojenci in se dogovarjalo o vsem potrebnem.

Ob koncu naj še enkrat omenim, s kakšno pozornostjo TOZD Gozdarstvo Straža skrbi za svoje upokojence in se z njimi še naprej povezuje. V imenu vseh udeležencev se prisrčno zahvaljujemo za lepo doživetje!

CIRIL JURČIČ

XXI. republiško smučarsko tekmovanje gozdarjev, lesarjev in lovcev

Po petih letih premora smo se letos zopet zbrali na Soriški planini na XXI. smučarskem tekmovanju gozdarjev, lesarjev in lovcev. Prireditelj tekmovanja je bil Republiški odbor sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije, pokrovitelj pa konferenca OO ZSS DO Gozdno gospodarstvo Ljubljana.

Tekmovanja smo se udeležili tudi smučarji GG Novo mesto, izbrani po rezultatih, ki smo jih dosegli na Zelenkovem memorialu in Fricovem pokalu.

V prekrasem vremenu smo se že dan pred pričetkom tekmovanja odpravili na prizorišče, kajti večina nas še ni bila na tem smučišču. Training nam je po daljšem premoru prišel kar prav, da smo se privadili na težke smučarske čevlje in na sneg. Smučarjev je bilo zelo malo, kot da so se ustrašili navala tekmovalcev. Vendar pa so vzroki čisto drugje: oddaljenost od zaledja ter tudi stabilizacijski časi. Tereni na Soriški planiniso lepi in ne preveč strmi. Porjaveli od sonca in dobre volje smo se odpravili v Zoisov grad, kjer smo prenočili. Imeli smo srečo, da je bila cesta splužena od Bohinjske Bistrice prav zaradi tekmovanja, sicer bi morali prenočiti v Škofji Loki ali pa kje drugje.

V soboto smo že navsezgodaj krenili zopet na Soriško planino in prispeli komaj še pravočasno na start. Tekmovalcev je bilo ogromno, vrste pa dolge, tako pred blagajno kot pred vlečnico. Sočasno so tekmovali tudi delavci Krke in Leka ter Agrostroja. Na treh smučiščih je bilo postavljenih pet prog, tako je bilo prosto smučanje skoraj onemogočeno.

V eni uri smo se zvrstili vsi tekmovalci na dveh postavljenih progah. V obeh disciplinah, tekah in veleslalomu, je nastopilo 315 tekmovalcev od 362 prijavljenih, odstopilo je 23 tekmovalcev, 1 tekmovalec pa je bil diskvalificiran.

Rezultati velesloma so naslednji:

Veleslalom moški:

I. kategorija:

1. Aleš Košir, GG Bled 40,91 sek
 16. Viktor Turk, GG Novo mesto 43,96 sek
- Uvrščenih 44 tekmovalcev.

II. kategorija:

1. Milan Rozman, GG Kranj 38,50 sek
 20. Primož Bobnar, GG Novo mesto 45,28 sek
 - 30 Anton Matkovič, GG Novo mesto 46,55 sek
- Skupaj uvrščenih 53 tekmovalcev.

III. kategorija:

1. Miha Zupan, Elan Begunje 30,36 sek
 21. Jože Pečjak, GG Novo m. 40,13 sek
- Uvrščenih 25 tekmovalcev.

IV. kategorija:

1. Janez Bohinc, Elan Begunje 32,59 sek

V razvrstitvi ekip so bili naši Turk, Bobnar, Pečjak šestnajsti med dvajsetimi ekipami.

Veleslalom ženske:

I. kategorija:

1. Marija Praprotnik, GG Bled 34,75
 - Nada Gačnik, GG Novo mesto je odstopila.
- Uvrščenih je bilo 23 tekmovalk.

II. kategorija:

1. Ana Šifrer, LIP Bled 34,76
 3. Neva Thorževskij, GG Novo m. 36,03
- Uvrščenih je bilo 26 tekmovalk.

III. kategorija:

1. Amalija Podlipec, Elan Begunje 36,31

IV. kategorija:

1. Jadviga Bedrač, Marles Maribor 41,68

Tekaške ekipe nismo imeli prijavljene, ker je za to disciplino pri nas premalo zanimanja. Kljub skromni udeležbi smo solidno zastopali naše podjetje.

Zapisała:
NEVA THORŽEVSKIJ

Prijavite se za letošnje letovanje!

Prijave za letovanje v počitniškem domu Novigrad, v garsonjerah v Miholaščici na Cresu, v prikolicah na Krku in v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici

Za uporabo kapacitet v počitniškem domu Novigrad, v prikolicah na Krku, v garsonjerah na Cresu in v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici je potrebno zbrati prijave članov kolektiva, upokojencev ter kooperantov do 15. maja 1984. Počitniški dom Novigrad bo odprt od 1. julija do 30. avgusta 1984 po 5 in 10 dni. Prikolice na otoku Krku in garsonjere na otoku Cresu bodo na uporabo od 28. junija do 27. avgusta. Če bo veliko prijavljenih, pa že od začetka junija do konca septembra po 10 dni.

Zoisov grad v Bohinjski Bistrici je na razpolago vse leto, v poletni sezoni predlagamo desetdnevne oddihe, če pa ne bo dovolj prijavljenih, bomo obdobje oblikovali po željah prijavljenih. Svoje želje boste morali sporočiti najkasneje 14 dni pred letovanjem v Bohinjski Bistrici, ker jih sicer zaradi sodelovanja z Globtourrom ne bomo mogli upoštevati.

1. Čas obratovanja doma v Novigradu je razdeljen takole:

- I. desетка od 1. julija do 11. julija.
 - II. desетка od 11. julija do 21. julija
 - III. desетка od 21. julija do 31. julija
 - IV. desетка od 31. julija do 10. avgusta
 - V. desетка od 10. avgusta do 20. avgusta
 - VI. desетка od 20. avgusta do 30. avgusta
- Polna cena oskrbnega dne je 800,00 din.

Cene v letu 1984 so naslednje:

- za delavce in upokojence GG 500,00 din
- za tuje goste 800,00 din
- za nezaposlene družinske člane 280,00 din
- za zaposlene družinske člane (zakonce) 550,00 din
- za otroke od 2. do 10. leta starosti 140,00 din
- za otroke do 10. leta starosti dalje 280,00 din
- za otroke z osebnim dohodkom 800,00 din
- za otroke tujih gostov do 10. leta starosti 400,00 din

Delavci GG in upokojenci imajo poleg tega regresiran oskrbni dan:

Višina OD	Regres oskrb. dne	Plača oskrb. dne	Cena oskrb. dne
do 7.200 din	73%	27%	135,00 din
od 7.200 do 9.600 din	64%	36%	180,00 din
od 9.600 do 12.000 din	55%	45%	225,00 din
nad 12.000 din	46%	54%	270,00 din

Delavci, ki opravljajo delovne naloge: sečnja lesa, nakladanje lesa-ročno in z dvigali, ročno in mehanizirano spravilo lesa, minerska dela, strojniki in delavci pri gozdno-gradbeni mehanizaciji, dela žagarja cirkularista, vozniki kamionov, dela v goje-nju gozdov, delavci invalidi ter delavci samohranilci regresiran dan po zgoraj navedeni tabeli. Ostali delavci, ki niso zajeti v predhodnem stavku in ki prejema manjši osebni dohodek od 6.500,00 din, imajo regresiran oskrbni dan v višini 64% (cena znaša 180,00 din). Delavci, ki prejema OD nad 6.500,00 din in

niso zajeti v prejšnjih določilih, imajo regresiran oskrbni dan v višini 46% (cena znaša 270,00 din).

V to ceno ni všteta turistična taksa, ki jo uporabnik plača skupaj s ceno oskrbnega dne ob prihodu v dom v Novigrad ter znaša 24,00 din dnevno. Turistične takse ne plačajo otroci do 7. leta starosti, vojni invalidi in invalidi dela. Za otroke od 7. do 15. leta starosti znaša turistična taksa 12,00 din dnevno.

2. Delavci ter upokojniki prispevajo za enodnevno uporabo prikolic:

— od 28. junija do 27. avgusta 250,00 din
— izven sezone 200,00 din

Tuji gostje plačajo za enodnevno uporabo prikolic predvidoma (odvisno od cene, ki jo bomo morali plačati campu):

— od 28. junija do 27. avgusta 850,00 din
— izven sezone 600,00 din

V to ceno je že všteta turistična taksa.

3. Delavci in upokojniki Gozdnega gospodarstva prispevajo za uporabo petih garsonjer na Cresu:

	od 28. junija do 27. avgusta	izven sezone
male garsonjere	350,00 din	300,00 din
velike garsonjere	450,00 din	400,00 din

Član kolektiva doplača za vsakega tujega gosta, ki letuje z njim, v sezoni 200,00 din na dan, izven sezone pa 150,00 din na dan.

Tuji gostje plačajo:

	od 28. junija do 27. avgusta	izven sezone
male garsonjere	1.000,00 din	800,00 din
velike garsonjere	1.200,00 din	1.000,00 din

V to ceno še ni všteta turistična taksa.

4. Za letovanje v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici prispevajo dnevno:

— člani kolektiva 80,00 din za ležišče v garsonjerah, 60,00 din za skupno ležišče ter 50,00 din za pomožno ležišče,

— tuji gostje pa 220,00 din — ne glede na vrsto ležišča.

Zaenkrat znaša turistična taksa:

— za otroke od 7. do 14. let starosti 5,00 din
— N za ostale 10,00 din

Otroci do 7. leta starosti ne plačajo turistične takse.

Stroške letovanja v Bohinjski Bistrici, v prikolicah na Krku ter v garsonjerah na Cresu vam bomo odtrgali od prvega naslednjega osebnega dohodka po letovanju. Vse morebitne spremembe v načrtovanem letovanju sporočite pravočasno na DSSS Sonji Ličen-Tesari, ker vam bomo v nasprotnem primeru stroške letovanja v celoti odtrgali od osebnega dohodka.

OO ZS prosimo, da zainteresirajo čimveč delavcev za poletno letovanje in da prijave zberejo ter pošljejo socialni delavki do 15. maja 1984.

Prosimo, da pri določitvi časa izrabe dopusta upoštevate vso sezono in opreznost predlagate dve možni varianti.

Srečanje z lovci in gozdarji

(Po dogodku)

Za naravoslovni dan smo se odpeljali na Brezovo reber. Tovarišica nam je povedala, da se bomo srečali z lovci in gozdarji. Zvečer sem očka radovedno spraševala, kakšno bo vreme. Pričakovala sem sončen dan. Očka mi je povedal, da bo deževno. Vsa žalostna sem odšla v posteljo. Sanjala sem, kako bo lepo. Zjutraj me je prebudila megla. Tekla sem v šolo, kakor so mi dale noge. Nekaj časa sem stala pred vrati. Po malici smo vsi stekli v avtobus. Odpeljal nas je na Brezovo reber. Z nami so se peljali tudi lovci. Med potjo so se nam pridružili še gozdarji. V gozdu so žvrgoleli ptički. Spomnila sem se, da so v Brezovi rebri ustanovili prvo novomeško četo. Tovariš inženir Tone Hočevnar nam je povedal, kaj bomo videli, kaj izvedeli in da hočejo narediti sredi gozda kamnolom. Vsem se je zdelo zgrešeno narediti kamnolom sredi košatega gozda. Za tem je govoril drvar.

Povedal nam je, da je to delo zelo nevarno. Posekali so nam enainpetdesetletno jelko. Odmirala je. Pazljivo smo poslušali lovca, ki je bil oblečen v zeleno obleko. S seboj je imel pravo puško in lovsko psico jazbečarko. Ta lovec je kmalu odšel. Še prej je pokazal, kako se strelja. Potem so nas odpeljali k mrhovišču. Med potjo smo videli veliko stopinj divjadi in zveri. Gazili smo še do ene krmilnice. Zraven nje imajo njive, opazovalnico in travnike, kjer kosijo travo za živali. Veliko smo spraševali. Nato smo zapeli pesmico „Jager pa jaga“. Poslovlili smo se in odšli proti avtobusu. Pomalicali smo in nato vstopili brez prerivanja v avtobus. S prijateljico Tino sva se ves čas pogovarjali o izletu.

Velikokrat sem že bila v gozdu, a v tako lepem še ne. Zato upam, da ga ne bodo uničili s kamnolomom.

KATARINA KRASKO 2. b.
OŠ 15. divizije Grm
Novo mesto

Premalo nas spoštujejo, vse preveč zaničujejo

Vprašali se boste, koga? Le koga neki? Nas, gozdarje, naše gozdove, naše delo. Upam, da ne bo nihče napačno razumel besedo „naše“. S tem ne mislim reči, da so gozdovi last samih gozdarjev. Ne, prav nasprotno! Ljudi hočem prepričati, da so vsi, prav vsi gozdovi od Triglava do Vardarja naša skupna last in da smo gozdarji tisti, ki so jih ljudje sami postavili za st-razarje skupnega velikega bogastva. Gozdar je le strokovno usposobljena oseba, ki ji je zaupano darilo matere narave — gozd! Vse preveč ljudi pa je prepričanih prav nasprotno. Menijo namreč, da gozdar gozd le izkorišča, daje pa nič. Le malo je tistih, ki trezno razmislijo in vedo, na nobene stvari, pa tudi gozda, ne moreš samo izkoriščati, temveč moraš vanj tudi vlagati. Krava ne bo dajala mleka, če je ne bomo krmili.

Nimam nič proti svojim vrstnikom, ki so se odločili za poklic šoferja, pilota, zdravnika, miličnika, učitelja... Nasprotno! Cenim njihovo bodoče delo, njihovo odločitev, ki je, upam, vsaj večini prišla iz srca. Le kaj me potem mori?

Ali oni cenijo moj bodoči poklic? Upam! Upanje je pol življenja ali pa so to le prazne

besede? Do sedaj sem bil nad večino ljudi razočaran. Le redki so prepričani, da je gozdarski poklic kakor vsi drugi. Večina meni, da je gozdar enako kot „lubadar“. Lubadarji pa so, kot vemo, med najhujšimi škodljivci v gozdu. Mene pa mojrvi prijatelj ali znanec pozdravi z besedami: „O, zdravo, lubadarček!“ Takih in še hujših opazk gozdarji slišimo na tone! Le kam to vodi? Globoko me prizadene tako obnašanje mladih, na katerih je bodočnost sveta, pa tudi starejših, ki so svoje že dali.

Zato kličem ljudem, naj spoštujejo vsakega človeka, ki dela za skupno dobro. Vsi poklici so potrebni in se dopolnjujejo med seboj. Ne glejte na gozdarje le kot na pošasti z motorno žago. Z njo namreč gozdove ne samo izkoriščamo, temveč jih tudi gojimo in negujemo.

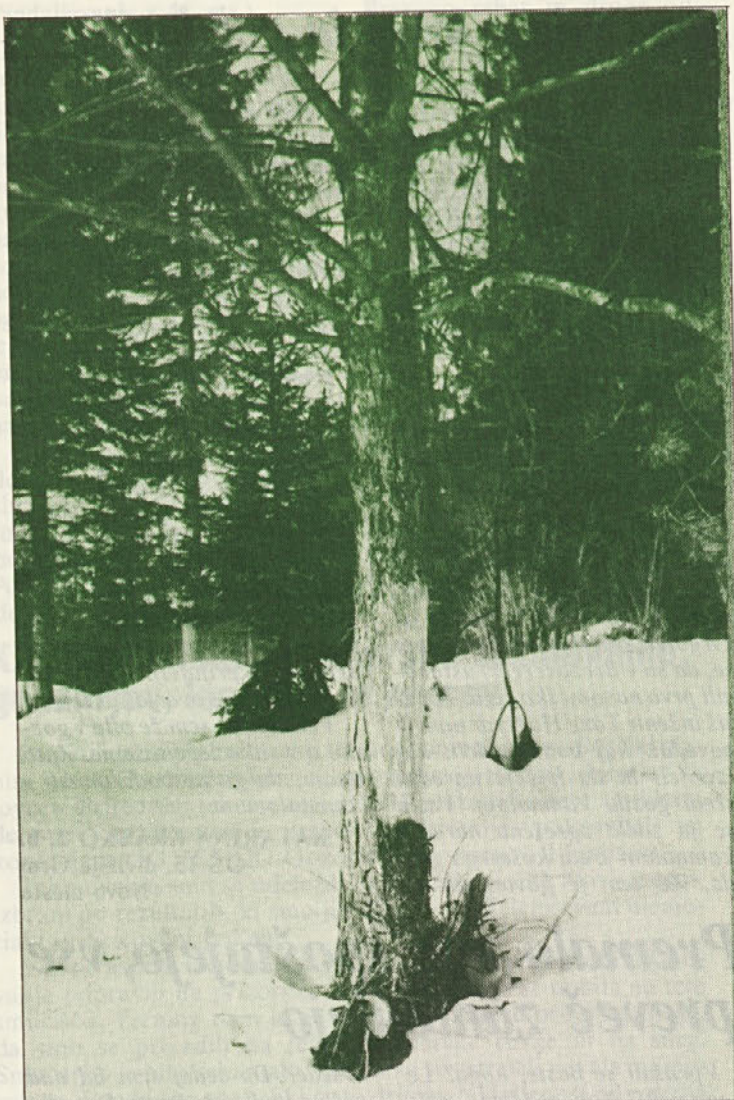
RAJKO VRLINIČ, 2 a. GŠC

SLOVENSKI IZVOZNIKI

Gospodarski vestnik je priobčil seznam 200 največjih slovenskih izvoznikov na zahodno in 50 izvoznikov na vzhodno tržišče. Izvozniki so razvrščeni po velikosti priliva deviz. Med njimi najdemo na 173. mestu tudi našo delovno organizacijo. Za vsako podjetje so podani podatki o prilivu (izvoz), odlivu (uvoz) in saldu (razlika). Nekatera podjetja sicer zelo veliko izvozijo, toda še več uvozijo in imajo negativni saldo. Precej mest višje. Več kot GG Novo mesto izvozi GG Maribor, GG Brežice (z lastno lesno in-Če bi upoštevali le čisti izvoz po

odbitku uvoza, bi se GG Novo mesto na tej listi povzpelo za dustrijo) in pa nekatera gozdna gospodarstva v sestavljenih organizacijah z lesno industrijo. Gozdarstvo pa seveda pri uvozu noče tekmovali, saj je izvoz nepredelanega lesa s predpisi omejen, kar je prav, ker je pametnejše, da lesna industrija izvažata končne izdelke. In res najdemo na drugem, tretjem in četrtem mestu kar tri podjetja, ki izvažajo izdelke iz lesa. To so Slovenija-papir, SOZD Uniles in SOZD Slovenijales. Obe zadnji imenovani organizaciji sta po pozitivnem saldu daleč najuspešnejši v Sloveniji. Skupaj izvozita za 8,1 milijardo dinarjev, po odštetu uvoza pa jima ostane 5,2 milijarde deviznega priliva.

Od jelenjadi oguljen bor. (Foto: B. Miklič)

GRADNJA VLAK ZA SPRAVILO LESA

Spravila lesa si danes brez sodobno mehanizirane opreme (traktorji, žični žerjavi) skoraj ne predstavljamo več. V letu 1983 smo v družbenih gozdovih gozdnega gospodarstva Novo mesto spravili s stroji 76 odstotkov, s konji pa 24 odstotkov vsega posekanega lesa.

Vzporedno s tem je seveda potrebna tudi gradnja vlak. Le-teh zgradimo na območju gozdnega gospodarstva Novo mesto (DR ZAS) od 150 — 200 km letno. Upošteva se terenske razmere gradimo vlake strojno z buldožerji ali ročno.

Na fotografiji so miner Fink s tovariši cestarji pri gradnji traktorske vlake v revirju Podstenice. Mimogrede povedano, revir Podstenice ima po podatkih iz leta 1980, največjo gostoto vlak v okviru GG Novo mesto in sicer 69 m/ha. Normalno pa naj bi znašala gostota vlak okrog 150 m/ha, kar je odvisno od konfiguracije terena. Foto in tekst J. Kure.

KEGLJANJE

Janez Rustja najboljši

Končano je kegljaško tekmovanje Dolenjske v parih in posamezno. Tekme so bile na kegljiščih Loka in JLA po dvakrat in enkrat v Ivančni gorici.

V parih sta Janez Rustja in Božo Vesel ponovno zmagala in postala dolenjska prvaka s 3.433 podrtimi keglji. Niko Goleš v paru z Janezom Bartoljem je bil četrti s 3.368 keglji.

Bolj zanimivo je bilo tekmovanje v konkurenci posameznikov, v kateri je premočno zmagal Rustja, pred Veselom in Golešem. V disciplini 5 x 200 lučajev je Rustja podrl 4.337 kegljev (859, 843, 789, 916, 930), Božo Vesel 4.279, Niko Goleš 4.274 (864, 857, 834, 829, 890). Rustja si je z dvema zmagama pridobil pravico nastopa na republiškem prvenstvu, ki bo za posameznike maja v Mariboru in septembra v Celju za pare.

NIKO GOLEŠ

NESPORAZUM

Na prvi delovni dan v aprilu se je pri nas na upavi v Podturnu oglasi nekdanji vodja destilarne in skladišča Ignac Pršina iz Dolenjskih Toplic. Še preostalem sodelavcem na tozdu, ki so se hitro zbrali okrog njega, je slovesno povedal: „Danes je točno 18 let odkar sem odšel v pokoj.“

Potem ko je vplačal drva za dobrega soseda, pa smo skupaj rekli še marsikatero o nekdanjih časih. Njegov obisk nas je razveselil, prav tako pa ugotovitev, da je Nace kljub letom in dolgemu upokojenemu stažu še zelo čil. Nekdo mu je to tudi omenil.

„Kje pa, vitez zelo vara,“ je takoj odvrnil, nato pa potožil, kako zelo ga boli v kolku in križu. „Kaj čem, tud ubt se ne morem,“ je povedal v pravem topliškem narečju.“

Polovica poslušalcev se je zgrozila ob misli, da bi si lahko kaj storil. Mislil sem mu reči, na nika ne obupuje in da Matilda že tako prehitro sama pride, ne da bi jo klical.

Nace pa je medtem že videl, da ga čudno gledamo, zato je tistim, ki ga verjetno niso prav razumeli, hitro pojasnil: „Ne, samo čevlje ubt (obut), skloniti se ne morem, da bi si vezalke zavezal.“

SLAVKO KLANČIČAR?
dipl. inž.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.